

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/131/2014
Identifikačné číslo spisu:	4014200342
Dátum vydania rozhodnutia:	16.12.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:4014200342.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Jany Henčekovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: I. B., V. XXX, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústrediu, ul. 29. augusta 8-10, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 18.03.2014, konajúc o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 19Sd/94/2014-16 zo dňa 29.07.2014, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 19Sd/94/2014-16 zo dňa 29.07.2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil podľa § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) preskúmané rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 18.03.2014, ktorým odporkyňa zamietla podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) a podľa č. 46 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia žiadosť navrhovateľa o invalidný dôchodok zo dňa 27.02.2014. Odporkyňa dôvodila tým, že podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne pobočky Nové Zámky zo dňa 27.02.2014 navrhovateľ nie je invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Posúdenie zdravotného stavu, ktorému zodpovedá percentuálne vyjadrenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je obsahom Lekárskej správy z 27.02.2014, ktorá tvorí neoddeliteľnú súčasť odôvodnenia rozhodnutia a sú v nej uvedené všetky rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli podkladom na vyhotovenie posudkového záveru o tom, že nie je invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

V odôvodnení krajský súd uviedol, že v konaní o odvolaní navrhovateľa proti rozhodnutiu z 18.03.2014

o zamietnutí žiadosti o invalidný dôchodok z 27.02.2014 na základe 35 % miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť mal súd z vykonaného dokazovania za preukázané, že navrhovateľ je asi od roku 2000 v liečbe psychiatra pre epizódy stredne ťažkej depresie. Tak ako to potvrdil aj na súdnom pojednávaní, nikdy hospitalizovaný pre tieto choroby nebol. Za invalidného dôchodcu žiadal byť uznaný nielen pre psychické zdravotné problémy, ale aj pre zdravotné problémy s chrbticou. Posudkovým lekárom sociálneho poistenia predložil správy z odborných neurologických a psychiatrických vyšetrení. Na základe zadokumentovaného stupňa ochorenia posudkoví lekári sociálneho poistenia určili 35 % mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre psychické problémy, konkrétne pre stredne ťažkú depresívnu poruchu. Z neurologických vyšetrení vyplynulo, že vertebrogénny syndróm je bez koreňového dráždenia, reflexy sú výbavné, trofický deficit nie je prítomný. Z uvedeného dôvodu túto poruchu neposúdili v súlade s prílohou č. 4 k zákonu o sociálnom poistení pre účely § 71 ods. 8 zákona o sociálnom poistení.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ včas odvolanie v ktorom najmä uviedol, že sa v danom prípade nebrali na zreteľ lekárske nálezy jeho osoby potvrdzujúce jeho zdravotný stav. Navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky v Bratislave uznal a potvrdil kladne jeho žiadosť o invalidný dôchodok.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že posúdenie dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak na účely správneho, ako aj súdneho konania. Navrhovateľ v odvolacom konaní neuviedol žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní a ktoré by prijatý záver v posudkoch posudkových lekárov sociálneho poistenia spochybnili alebo vyvrátili. Pochybnosti navrhovateľa o tom, že jeho zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, považuje odporkyňa za neodôvodnené, vyvolané len jeho subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľa boli dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Navrhovateľ v konaní nepreukázal, že by jeho zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, preto navrhuje rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 O.s.p. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spojení s ust. § 250s prvá veta O.s.p. odvolanie prípustné, dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť. Rozhodol jednomyseľne bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 16.12.2015 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 1, 2 a 3 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. V správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú

oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté.

Podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa (1.) stal invalidný, (2.) získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a (3.) ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, poistenec je invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Podľa § 71 ods. 4 zákona o sociálnom poistení, pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe

- a) lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a
- b) komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

Podľa § 153 ods. 5 zákona o sociálnom poistení, lekársku posudkovú činnosť podľa odseku 1 vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (ďalej len „posudkový lekár“) a podľa odseku 2 písm. b) aj určený zamestnanec Sociálnej poisťovne za osobnej účasti poistenca alebo poškodeného.

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu, preto primárne, v medziach odvolania, preskúmal Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporkyne, ktorým zamietla žiadosť navrhovateľa o invalidný dôchodok zo dňa 27.02.2014.

Najvyšší súd sa s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu, konštatuje správnosť dôvodov, na základe ktorých krajský súd rozhodol a pre zdôraznenie správnosti rozsudku doplnil ďalšie dôvody.

Zo spisu vyplýva, že správne konanie sa začalo na základe žiadosti navrhovateľa o invalidný dôchodok zo dňa 27.02.2014, v ktorý deň sa uskutočnilo aj posúdenie zdravotného stavu navrhovateľa u posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne pobočka Nové Zámky. Podkladom pre posúdenie zdravotného stavu na účely určenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť boli lekárske vyšetrenia: psychiatrické z 28.05.2013 a 02.07.2013 a neurologické z 28.06.2013. Posudková lekárka informovala navrhovateľa o všetkých skutočnostiach, ktoré sa týkali posúdenia jeho zdravotného stavu, posudku a miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre rozhodujúce zdravotné postihnutie: duševné choroby a poruchy správania podľa kapitoly V, položka 3, písm. a/ prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení s 35 % mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Posudková lekárka sociálneho poistenia mala za preukázané, že menovaný je ambulantne liečený psychiatrom od roku 2000 pre epizódy stredne ťažkej depresie. Hospitalizovaný nikdy nebol. Objektívne sú v popredí polymorfné somatické ťažkosti s vegetatívnym doprovodom, dráždivá slabosť, obraz stredne ťažkej depresívnej poruchy, pokles frustračnej tolerancie. Vzhľadom na uvedené bola

určená pre stredne ťažké depresívne poruchy 35 % miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Proti rozhodnutiu odporkyne o zamietnutí žiadosti o invalidný dôchodok na základe 35 % miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podal navrhovateľ odvolanie. Zdravotný stav navrhovateľa na základe podaného opravného prostriedku opäť posúdila posudková lekárka sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne pobočka Nové Zámky dňa 29.05.2014 aj na základe novej správy z neurologického vyšetrenia zo dňa 30.04.2014 s rovnakým posudkovým záverom ako dňa 27.02.2014 a spisový materiál odstúpila na odvolacie konanie. V súdnom konaní posúdil zdravotný stav navrhovateľa posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne ústredie, vysunuté pracovisko v Nitre za prítomnosti prísediaceho odborného lekára - psychiatra dňa 24.06.2014. Zhodne ako v prvostupňovom správnom konaní aj oni skonštatovali, že za rozhodujúce zdravotné postihnutie treba považovať depresívnu poruchu stredne ťažkú podľa kapitoly V, položky 3, písm. a/ prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení a tejto určiť 35 % mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Zistili, že v popredí zdravotných ťažkostí posudzovaného je depresívna porucha bez známkov endogenity. Nie sú prítomné psychotické príznaky. Porucha je podmienená situačne hypotýmnom osobnosťou. Vzhľadom na klinické prejavy patrí tomuto postihnutiu 35 % miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Posúdili aj správy z neurologických vyšetrení a konštatovali, že neurológ nepopisuje žiadne závažné poruchy chrbtice, nie sú prítomné radikulárne príznaky, hypotrofie svalov ani parézy. Prítomná je celková asténia. Táto porucha nepodmieňuje navýšenie miery poklesu. Zdravotný stav navrhovateľa v čase posudzovania nepodmieňoval uznanie invalidity.

Obdobne ako krajský súd, tak aj odvolací súd musí konštatovať, že navrhovateľ nesplnil jednu z troch podmienok na vznik nároku na invalidný dôchodok stanovených v ustanovení § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, keďže nie je v zmysle ust. § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení invalidný. Za invalidnú osobu sa považuje poistenec, ktorý pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Vzhľadom k skutočnosti, že posudkoví lekári odporkyne vykonávajúci lekársku posudkovú činnosť neuznali navrhovateľa invalidným, nakoľko výslednú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť stanovili na 35% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, odvolací súd nemal žiadne pochybnosti o odbornom posúdení zdravotného stavu navrhovateľa.

V zmysle konštantnej judikatúry vyplýva, že lekárske posudky sú len jedným z podkladov pre rozhodnutie, ale nie je rozhodnutím, ktoré by mohlo byť samostatne predmetom súdneho preskúmania. Súdom ho môže hodnotiť ako jeden z dôkazov v konaní o preskúmaní rozhodnutia podľa V. časti O.s.p. (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7So/138/2009 zo dňa 15.12.2009). V konaní o preskúmaní zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, ktorého podkladom je posudok (lekárska správa) o poklese schopnosti vykonávať pracovnú činnosť súd skúma aj to, či pri posudzovaní boli vzaté do úvahy všetky relevantné námietky účastníka konania, a teda či taký posudok je úplný, logický a presvedčivý a či dokazovanie v správnom konaní bolo vykonané v dostatočnom rozsahu (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Sžo/24/2011 z 25.05.2011).

Z naznačenej súdnej praxe odvolací súd preskúmal lekárske posudky posudkových lekárov odporkyne len z toho hľadiska, či tieto sú úplné, logické a presvedčivé a či dokazovanie v správnom konaní bolo vykonané v dostatočnom rozsahu. Odbornú stránku lekárske posudky však odvolací ako aj prvostupňový súd nemohol preskúmať. Vzhľadom k tomu, že spomínané lekárske posudky sa v závere zhodujú vo výslednej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, pričom postupy a zistenia vedúce k takému záveru sa od seba zásadným spôsobom neodchyľujú, súd rozhodol podľa § 219 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250a ods. 3 druhá veta O.s.p. tak, že rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 19Sd/94/2014-16 zo dňa 29.07.2014 potvrdil ako vecne správny.

Na záver najvyšší súd poznamenáva, že v prípade, ak by v budúcnosti došlo k relevantnej zmene

zdravotného stavu navrhovateľa a k jeho zhoršeniu, môže navrhovateľ opätovne požiadať o priznanie invalidného dôchodku na základe nového preskúmania miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1 a § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo navrhovateľ v konaní nebol úspešný a odporkyňa nárok na náhradu trov konania nemá.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.